

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY

2025. március 29., megyei szakasz

6. osztály, magyar tagozat

- minden tétel kötelező
- a tételek kidolgozására szánt idő: 3 óra
- megjelenés: 10 pont

I. TÉTEL**45 pont**

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszolj a kérdésekre!

Az őz ott állt a farakás mögött. Láttam jól, bár valójában alig lehetett észrevenni. A farakás nagy rönkökből állt, a végük fehér és sárga színben játszott ott, ahol elfűrészelték őket. Az évgyűrűk finoman behálózták a fa anyagát – ezek között a színek közt alig lehetett látni az ősutát. A tomporával fordult felénk, finom barna, sárga színei belevesztek a farakásba.

Sebő bácsi régen ígérte, hogy elvisz vadászni. Apám csak hallgatta, a te dolgod, mondta. Rám bízta a döntést, égtem a lázban. Tulajdonképpen csak a nyomorult ketrecekben láttam őzeket, ahol szomorúan lógták rab fejüket a szép szeműek. Szinte csodálkozva néztek ránk, miért is tartjuk őket itt a porban, a rácsok mögött. Valahogy az derengett bennem, ott az erdőben majd meg lehet simogatni őket, talán etetni is lehet, vagy egyszerűen a gipszállatokra gondoltam, majd ide beállítjuk a többi közé az elejtett állatokat.

– Majd meglátod, micsoda gyönyörűség – mondta Sebő bácsi. – Már nagy gyerek vagy, látnod kell közelről ezt a küzdelmet.

Mentünk Sebő bácsival, lopakodva fölfelé a lejtőn, a farakás felé. A kezében finom csövű puská volt, mint egy műszer, kis üvegcsővel a tetején. Az őz fara látszott csak, aztán a szél megindult – felé vihette a szagunkat, mert egyszerre megiramodott, és nagy szökellésekkel eltűnt az erdő szélénél.

– A fene egye meg – mondta Sebő bácsi. – Eltakarta a farakás. Nem baj. A többiek már fönnt járnak a hegyen, majd onnan meghajtják őket. Ide behúzódnak a szakadék oldalába, elénkbe hajtják az állatokat, ne félj.

Óvatosan haladtunk. Akkor az őz visszatért az erdő másik végénél. Kiemelkedett a feje, kibukkant a sűrűből, mint egy látomás.

– Most csendben légy. Közelebb jön, elállt a szél, nem vesz észre bennünket. – Persze moccani se mertem. Az őz kijebb lépett az erdő alacsony fái közül, szimatolt, egypár lépést is tett felénk. Sebő bácsi célzott, a csend megfeszült, aztán dörrenés, az őz nagy teste megrándult és elvágódott. Ennyi volt a vadászat. Mi Sebő bácsival odatörtöttünk, nagy lépésekkel ugrált az őz felé. Hát, ott volt az őz, nem úgy, mint az állatkertben, nem is hazavihetően, hanem végérvényesen, vérbe dermedve. Sebő bácsi diadalmasan állt fölötte, nem tudom, miért. Elég nagy volt, közel is, nem nagyon lehetett elhibázni. Az őz feküdt, mint egy darab fa, a hó piros volt körülötte. „Hentesmunka” – gondoltam, pillanatra meg is gyűlöltem Sebő bácsit, amint a munkásoknak mutatta, hová húzzák az állatot, de gyorsan, gyorsan, mert föntről, a hegyből most indult meg a hajtás.

– Na, szép, ugye? Olyan, mintha az őskorban élnél. Látod, itt szabadban élnek az állatok, nem úgy, mint az állatkertben. Ez az igazi otthonuk, a szabadság. „Na – gondoltam –, ha ez a szabadság, köszönöm szépen.” – Most ide húzódnak ezek mellé a vékony törzsek mellé, és figyelünk. Ne beszélj, csak ujjal mutasd, ha látsz valamit.

Álltunk a hóban. Az őz szemére gondoltam, végérvényes, merev szemére, mely sose látja már a szabadságot. Küzdelem, mondta otthon Sebő bácsi, nem mondom, ez aztán küzdelem. Megvárni, amíg előjön egy gyanútlan állat, aztán lepuffantani. Ez aztán kaland.

Sokáig álltam, valójában azért rimádkodtam magamban, nehogy még egy szerencsétlen előbukkanjon. De Sebő bácsi jó rejtkehelyet választott, nem is kellett sokáig várni. A nagy lejtőre a fák oldalánál rálépett egy őzbak. Szép feje, tűnődő, gyors szeme kirajzolódott a hóban. Ragyogva megállt, mint egy jelenés, fölemelte a fejét.

– Ezt nézd, ezt a gyönyörűt! – súgta Sebő bácsi. – Megvárjuk, míg pár lépéssel közelebb jön.

Én is figyeltem az állatot, mi lesz. Szívszorogva figyeltem, valahogy azt szerettem volna, ha el tudom riasztani, vagy valami jellel tudatni vele, hogy fusson, rohanjon, el a végveszedelemtől, nem is tudtam elképzelni, mit tehettem

volna. Sírni, tombolni szerettem volna, lerángatni Sebő bácsi válláról a puskát, aki mosolyogva figyelte a közeledő nagy szemű állatot, aki sejtelmesen lépegetett a hóban – sajnos felénk. Még egy lépés, még egy, Sebő bácsi emelte a fegyvert – én meg utolsó erőfeszítésemmel nekidőltem annak a vékonyka fának, ami előtt álltam. Nagy reccsenéssel eltört a fa, óriásit durrant a visszhangos erdőben, a drága őz meg nagyot iramodott abban a pillanatban, vágatott, szökellt. Sebő bácsi végtelenül dühös volt, szidott, hogy ennyire nem tudok vigyázni.

Otthon elmeséltem apámnak, mi történt.

– Készakarva tetted, igaz? – kérdezte. Nem feleltem. Apám szemében mosoly bujkált, értettük egymást.

(Gyurkovics Tibor: Vadászni mentem)

1. Milyennek látta az elbeszélő a rabságban tartott őzeket? Válaszolj 1–2 mondatban a szöveg információi alapján! 5 pont

2. Igazak vagy hamisak a következő kijelentések? Írd át a vizsgalapra az alábbi kijelentések betűjelét, és azt, hogy igaznak (I) vagy hamisnak (H) tartod őket!

Az elbeszélő...

- a) ...régóta vágyott elmenni egy vadászatra.
- b) ...diadalmasan állt a lelőtt állat teteménél.
- c) ...azért rimázkodott, hogy ne jöjjön arra több állat.
- d) ...sírt, tombolt, lerángatta Sebő bácsi válláról a puskát.
- e) A vékonyka fának szándékosan dőlt neki az elbeszélő.

5 pont

3. Válaszd ki a megadott lehetőségek közül azt, amelyikhez a legközelebb áll a következő kifejezések jelentése! Írd át a vizsgalapra a helyes válaszok betűjelét!

1) belevesztek	a) elpusztult benne b) beleolvadtak
2) égtem a lázban	a) lázas volt b) izgatott volt
3) odatörtöttünk	a) akadályokon keresztültörve, zajjal hatoltak előre b) pályáján kíméletlenül előrejutni igyekeztek
4) iramodott	a) hirtelen lendülettel gyorsan futni kezdett b) ugrott

5) készakarva	a) szándékosan b) véletlenül

5 pont

4. Mutasd be 2–3 mondatban az elbeszélő és Sebő bácsi viszonyát a szöveg alapján! 5 pont

5. Értelmezd a következő szövegrészletet 4–5 mondatban a szöveg alapján.

„Álltunk a hóban. Az őz szemére gondoltam, végérvényes, merev szemére, mely sose látja már a szabadságot. Küzdelem, mondta otthon Sebő bácsi, nem mondom, ez aztán küzdelem. Megvárni, amíg előjön egy gyanútlan állat, aztán lepuffantani. Ez aztán kaland.”

10 pont

6. Írj egy 4–5 mondatos üzenetet Sebő bácsinak, melyben megindoklod a vékonyka fa eltörését.

10 pont

Nyelvi igényesség, szövegkohézió, helyesírás

5 pont

II. TÉTEL**45 pont****Az alábbi részletből kiindulva írd 1–1,5 oldalas élménybeszámolót Szeplő Szepe nevében a szökevényről!**

„Marci utálta a szeplőit. Ami azt illeti, volt is neki mit utálnia, mert hetvenhat szeplő virított az arcán. Pontosabban hetvenöt, mert egy – a hetvenhatodik – a füle cimpáján hivalkodott. Az igazság kedvéért el kell mondanom, hogy ebben az utálkozásban Marcinak egyáltalán nem volt igaza. Mert helyre kis szeplői voltak. Csinosak, jóképűek, vidorak. A legnagyobb akkora volt, mint egy jól táplált borsó, a legkisebb meg, mint egy fogyókúrázó mákszem. Ennek a legkisebbnek neve is volt. Úgy hívták: Szeplő Szepe. Ott lakott Marci orra tövében. Nos hát ezeket szidta-hordta folyvást Marci. Eladdig és olyannyira, hogy egy szép napon a szeplők megsértődtek. [...]

S éjszaka, mikor Marci aludt, uzsgyi, kisurrantak az ablakon.”

(Lázár Ervin: Szökevény szeplők)